

แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

Approaches for Academic Management Development of Secondary Schools According to The Concept of Digital Intelligence

¹ธวัชชัย โปธิบัวทอง และ ²จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรธน์

Thawatchai Photibuatong and Jirassak Surungkapiprat

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

¹E-mail: tphotibuetong@gmail.com, ²E-mail: jirsu@hotmail.com

Received August 26, 2022; Revised September 17, 2022; Accepted September 28, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล รูปแบบการวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวม 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของร่างแนวทาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ในการบริหารวิชาการ คือ การจัดการเรียนรู้ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ (1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล (2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (3) ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง (4) พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ; ความฉลาดทางดิจิทัล; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research study are as follows: (1) to study the current conditions and the desirable conditions of the academic management of the secondary schools according to the

concept of digital intelligence and (2) to provide the guidelines for developing the academic management of the secondary schools according to the concept of digital intelligence.

This research study is a qualitative research study. The population included 26 secondary schools under Ratchaburi Secondary Education Area Office. The informants were the school directors, the deputy-directors of the academic management and the heads of learning groups. The total number of the informants was 260. The statistics were percentage, mean, standard deviation, need analysis and content analysis.

The findings were as follows. Firstly, the current conditions of the academic management of the secondary schools according to the concept of digital intelligence generally were at the high level. The desirable conditions of the academic management of the secondary schools according to the concept of digital intelligence generally were at the highest level. The most needed components of the academic management were learning management. Secondly, there were four guidelines for the academic management of the secondary schools according to the concept of digital intelligence as follows: (1) develop the learning management that promotes students' emotional quotients in the digital world and digital safety, (2) develop curriculum that promotes the characteristics of the emotional quotients in the digital world, (3) improve the measurements and evaluations of the academic results by focusing on the actual conditions, and (4) develop and promote learning sources that encourage the students to have the characteristics of the emotional quotients in the digital world and digital safety.

Keywords: Academic Management; Digital Intelligence; Secondary Schools

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมพร้อมการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกดังกล่าว พบว่าความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีการนำการศึกษามาพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากศักยภาพและคุณภาพของประชากรเป็นปัจจัยท้าทายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ความท้าทายในการพัฒนาประเทศคือ การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังมีปัญหา ศักยภาพยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) นอกจากนี้แล้วได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่มีความมุ่งเน้นไปในการให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มากขึ้นอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลมีการแลกเปลี่ยนและการสนทนาผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Chat) แบบตัวต่อตัว เกิดแพลตฟอร์มต่างๆ เพื่อการแบ่งปันความรู้ทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ ยูทูบ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดสังคมดิจิทัลกับคนไทยทุกเพศ ทุกวัย มีการนิยามคำว่าดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) มีความหมายว่าประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อน

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

จากศึกษาข้อมูลความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตในรอบ 3 เดือน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน ร้อยละ 89.3 รองลงมาใช้อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 10.1 และใช้อย่างน้อยเดือนละครั้ง ร้อยละ 0.5 นอกจากนี้การใช้กิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้เรียนในปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็นแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 6 - 14 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาเรียนรู้หรือเรียนหลักสูตรออนไลน์ ร้อยละ 28.4 รองลงมาคือ ใช้ดาวน์โหลดหรือสตรีมมิงรูปภาพ/หนังสือ/วิดีโอ/เพลง/เกมส์เล่นเกมสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 13.7 กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาเรียนรู้หรือเรียนหลักสูตรออนไลน์ ร้อยละ 38.3 รองลงมาคือ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อมีส่วนร่วมในสหรานุกรมออนไลน์ เพื่อใช้ในการศึกษาเรียนรู้เพียงร้อยละ 34.7 (สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) ความฉลาดทางดิจิทัลจึงมีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมที่จำเป็นต่อความท้าทายในการใช้ชีวิตและเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคดิจิทัล แสดงออกผ่านสื่อและการสื่อสารกับผู้อื่น ในสถานการณ์เฉพาะต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ในสังคม (มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน, 2563; Institute; DQ, 2017; Martin, 2006)

แนวทางในการแก้ปัญหาข้างต้น สถานศึกษามีหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ บริหารทั่วไป การบริหารวิชาการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น ผ่านกระบวนการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (วาสนา ดิษฐ์ประดับ และ นุชนา รัตนศิริระประภา, 2565) เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (รุ่งชัชดา พร เวหะชาติ, 2552) การบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้กับผู้เรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนจึงต้องเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) การบริหารวิชาในสถานศึกษาจึงควรมีแนวทางในการพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความฉลาดทางดิจิทัลเพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่จะมีผลโดยตรงต่อผู้เรียน (ศักดิ์ดนัย โรจนสรณมย์, 2563) เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ มีทักษะการทำงานเพื่อเป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคตเป็นส่วนหนึ่งของแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศ แนวทางในการบริหารวิชาการและการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน (อภิรัตน์ ช่างเกวียน และ มัทนา วังถนอมศักดิ์, 2565) การศึกษาควรจะต้องมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความฉลาดทางดิจิทัล พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัลมีความน่าสนใจอีกทั้งสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นสังคมดิจิทัล จากที่มาและความสำคัญของงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

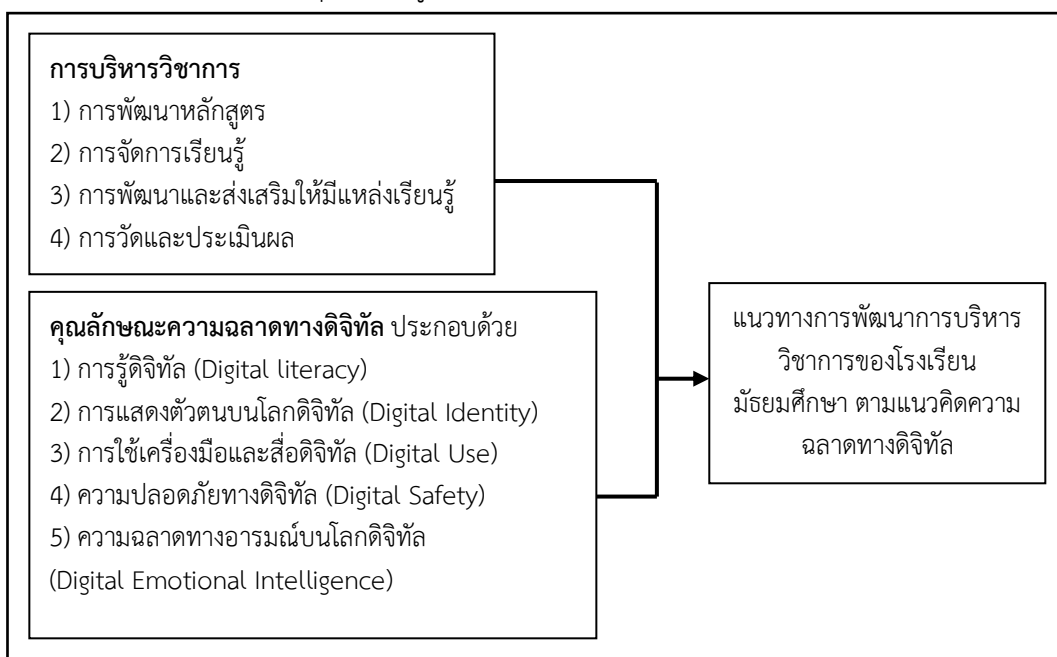
1. เพื่อศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2550); รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552); สมาน อัสวภูมิ (2551); จามจุรี จำเมือง (2553); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) และปองสิน วิเศษศิริ (2555) สรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารวิชาการประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล และสังเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดทางดิจิทัล ของ Waller (2015); World economic forum (2016); Yuhyun (2016); DQ Institute Leading Digital Education, Culture, and Innovation (2017); DQ Institute Leading Digital Education, Culture, and Innovation (2019); ปณิตา วรณพิรุณ และนำโชค วัฒนานันธ (2560); มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) 2563 สรุปได้ว่าองค์ประกอบของความฉลาดทางดิจิทัลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 1) การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) 2) การแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล (Digital Identity) 3) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (Digital Use) 4) ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Safety) 5) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence) 6) การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 26 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 260 คน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล ด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1.0 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.94 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยนำผลที่ได้จากวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จัดลำดับความต้องการจำเป็นนำไปพัฒนาเป็น (ร่าง) แนวทางในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.60-5.00, S.D =0.00-0.55)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

1) สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.63$, S.D. = 0.60) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.59$, S.D. = 0.61) และการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.57$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

2) สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า การจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, S.D. = 0.44) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78$, S.D. = 0.45) และวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

การบริหารวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา ตามแนวคิดความ ฉลาดทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI modified	ลำดับ
	μ	S.D.	ระดับ	อันดับ	μ	S.D.	ระดับ	อันดับ		
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.59	0.61	มาก	3	4.79	0.44	มากที่สุด	2	0.335	2
1. หลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.59	0.62	มาก	(2)	4.77	0.46	มากที่สุด	(2)	0.336	(2)
2. หลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.60	0.59	มาก	(1)	4.82	0.41	มากที่สุด	(1)	0.338	(1)
การจัดการเรียนรู้	3.57	0.63	มาก	4	4.80	0.43	มากที่สุด	1	0.344	1
1. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในรายวิชาต่างๆ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.54	0.69	มาก	(2)	4.80	0.44	มากที่สุด	(2)	0.356	(1)
2. โรงเรียนมีการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.61	0.55	มาก	(1)	4.81	0.42	มากที่สุด	(1)	0.333	(2)
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.69	0.50	มาก	1	4.78	0.45	มากที่สุด	3	0.296	4
1. โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.69	0.50	มาก	(1)	4.78	0.45	มากที่สุด	(1)	0.296	(1)
การวัดและประเมินผล	3.63	0.60	มาก	2	4.76	0.44	มากที่สุด	4	0.310	3
1. โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ในเรื่องคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล	3.63	0.60	มาก	(1)	4.76	0.44	มากที่สุด	(1)	0.310	(1)
รวม	3.61	0.60	มาก		4.79	0.44	มากที่สุด		0.326	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัลโดยภาพรวม พบว่า

สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.69$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\mu = 3.63$, S.D. = 0.60) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.59$, S.D. = 0.61) และการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 3.57$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.80$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.79$, S.D. = 0.44) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\mu = 4.78$, S.D. = 0.45) และการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.76$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล พบว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการ การจัดการเรียนรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified} = 0.344$) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.335$) การวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.296$) และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.296$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

1) ด้านการจัดการเรียนรู้

แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล ประกอบด้วยแนวทางย่อย ดังนี้

แนวทางย่อย 1.1 สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้ ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูผู้สอนประชุมวางแผนแนวทางการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

2) ผู้บริหารจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ (Learning design) ที่มีสถานการณ์เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

3) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน (Collaborative working) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยี

4) ผู้บริหารนิเทศการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือในระดับชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ และนำผลแก้ไขการจัดการเรียนรู้ต่อไป

แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเทคโนโลยี สนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

2) ผู้บริหารพัฒนาครูให้สามารถใช้สื่อผสมผสานระหว่างสื่อที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบในการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจริง

3) ผู้บริหารนิเทศติดตาม การใช้สื่อการเรียนรู้อันชาญฉลาดของครูผู้สอน

2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล ประกอบด้วยแนวทางย่อย ดังนี้

แนวทางย่อยที่ 2.1 กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัลและความปลอดภัยทางดิจิทัล ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการบูรณาการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เข้ากับทุกสาระการเรียนรู้โดยคำนึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ผู้บริหารจัดให้มีการสรุปผลการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน วิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตร ที่เน้นคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

3) จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders)

แนวทางย่อยที่ 2.2 พัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ โดยเน้นความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัลโดยเน้นความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

2) ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประชุม วิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3. การวัดและประเมินผล

แนวทางที่ 3 ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วยแนวทางย่อย ดังนี้

แนวทางย่อยที่ 3.1 สนับสนุนการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ที่สามารถประเมินความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัลและความปลอดภัยทางดิจิทัล ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูผู้สอนประชุมวางแผนร่วมกันเพื่อปรับปรุงเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรและแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาเครื่องมือ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการนำ Software และ Application ทางการศึกษามาใช้

3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถทราบผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับได้ทันที

4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

แนวทางที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนมีคุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล ประกอบด้วยแนวทางย่อย ดังนี้

แนวทางย่อยที่ 4.1 พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลด้วยการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันวางแผน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ แบ่งออกเป็น แหล่งการเรียนรู้ทางกายภาพ ที่มีความทันสมัย มีบรรยากาศดึงดูดน่าสนใจ แหล่งการเรียนรู้ดิจิทัลผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์เสมือนจริง เช่น เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) ฯลฯ

2) ผู้บริหารและครู กำกับติดตาม และประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ ให้เหมาะสมตามบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารการวิชาการตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

1) สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนครินทร์ให้ความสำคัญในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพนั้น ต้องมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในขอบข่ายงานของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของขอบข่ายด้านการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนมีการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนครินทร์มีความต้องการ และให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก ซึ่งการจัดการเรียนรู้เป็นการให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นผู้แสวงหาความรู้และพัฒนาความสามารถได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตนเอง (ศิริวรรณ วณิช วัฒนวรชัย, 2560) ซึ่งจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล มีแนวทางย่อยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ มีแนวทางย่อยคือ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกประสบการณ์ อีกทั้งวิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning สามารถสรุปได้ว่าการให้ความสำคัญกับการเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามความคิดของผู้เรียนเองก่อน หากผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ จึงชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม และตอบสนองวัตถุประสงค์ การกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาเครื่องมือดิจิทัลใหม่ๆ 2) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีแนวทางย่อยคือ สนับสนุนการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (2560) ที่ระบุว่าสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ควรสื่อที่ผสมผสานระหว่างสื่อที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบในการเรียนรู้ การปฏิบัติงานจริง ได้ทดลอง

ปฏิบัติจริงจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงมือปฏิบัติและสร้างสถานะของการแข่งขันมีส่วนช่วยกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ การสนับสนุนจากผู้บริหารในการใช้และพัฒนาสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ที่คงทนของผู้เรียน

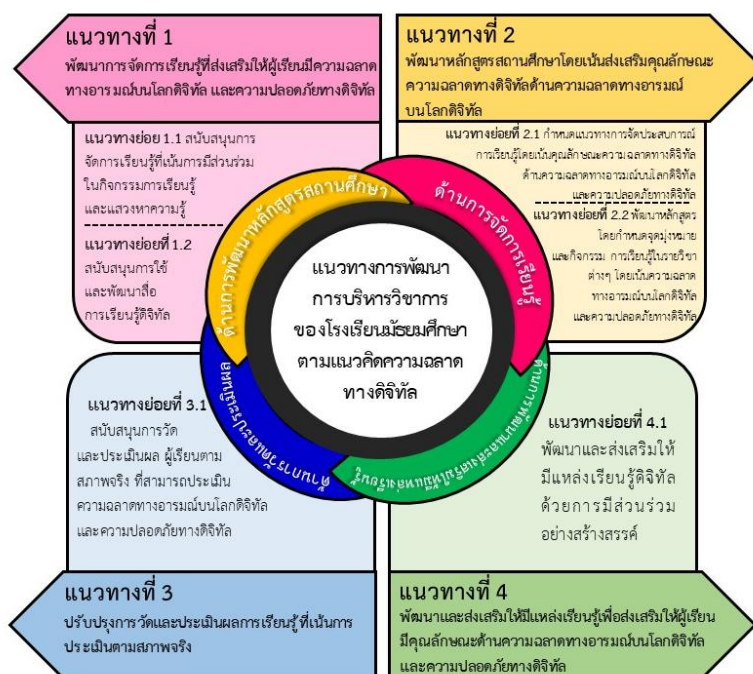
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล ด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล แนวทางย่อยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน 1) การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีแนวทางย่อยคือ กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัล ด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัลและความปลอดภัยทางดิจิทัล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัลนั้น สอดคล้อง April Giarla (2016) ได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ภายใต้กระแสแห่งพัฒนาการด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการที่ผสมผสานการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกลเกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีแนวทางย่อย คือ พัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ โดยเน้นความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

3. ด้านการวัดและประเมินผล แนวทางที่ 3 ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัลและความปลอดภัยทางดิจิทัล พบว่าผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ความสำคัญในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยมีแนวทางย่อย คือ ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัลและความปลอดภัยทางดิจิทัล การวัดผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นอีกเทคนิคการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีเครื่องมือการวัดที่หลากหลายเด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง มีกระบวนการวางแผน ปฏิบัติงาน แก้ปัญหา และได้ผลงานออกมา โดยจะเน้นทั้งกระบวนการ (Process) และ ผลงาน (Product) ในส่วนกระบวนการเรียนสอน (สมนึก ภัททิยธนี, 2562) นอกจากนี้ศศิธร บัวทอง (2560) ได้เสนอว่าการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล และนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองอีกด้วย

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แนวทางที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้มีคุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล มีแนวทางย่อย คือ พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลด้วยการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ระบุว่าสถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ต้องอาศัยการผสมผสานแหล่งการเรียนรู้ทางกายภาพ และแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เข้าถึงการใช้งานได้ง่าย สะดวก ผู้เรียนและผู้สอนสามารถพูดคุย โต้ตอบอธิบายแนะนำได้ทันที จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่มีข้อมูลครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งานทั้งในด้านข้อมูลและความเป็นส่วนตัว ออกแบบแหล่งการเรียนรู้ให้มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อสร้างความสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยจากการสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ได้แนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุป

จากการวิจัยจากการสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ในการบริหารวิชาการ คือ การจัดการเรียนรู้ และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดทางดิจิทัล ได้แนวทางประกอบด้วย 4 แนวทางดังนี้ (1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล (2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (3) ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง (4) พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัลมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและประเมินผล และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ
- 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดทางดิจิทัลในด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล เป็นอันดับแรก
- 3) ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานภายนอกควรให้การส่งเสริม และสนับสนุน และความร่วมมือ ในการดำเนินการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ความปลอดภัยทางดิจิทัล
2. ควรสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลให้นักเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในขอบข่ายการบริหารวิชาการ การเรียนจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จามจุรี จำเมือง. (2553). *ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- ปณิตา วรรณพิรุณ และนำโชค วัฒนานัน. (2560). ความฉลาดทางดิจิทัล. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 104(34), 12-20.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2555). *การบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน. 2563. *ความฉลาดทางดิจิทัล*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปทุมธานี: วอลค์ ออน คลาวด์ ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. ราชกิจจานุเบกษา, 135(82 ก), 34-37.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นำศิลป์ โฆษณา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *Digital Learning*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

- วาสนา ดิษฐ์ประดับ และ นุชนรา รัตนศิริประภา. (2565). *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 79-92.
- ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1856-1867.
- ศักดิ์ดนัย โรจน์สรณมย์. (2563). สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความฉลาดรู้ทางดิจิทัลของนักเรียน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 17(2), 319-334
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2560). *วิธีสอนทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา*. ภาพสนธิ์: ภาพสนธิ์การพิมพ์
- สมาน อัครภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษามัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซต.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ องค์การมหาชน. (2560). *Digilearn is Now เรียนรู้ สู่ โอกาส*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2565 จาก: <http://www.okmd.or.th/okmdopportunity/FutureLearningPlatform/897/Digilearn Booklet>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรัตน์ ช่างเกวียน และ มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2565). บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 93-108.
- DQ Institute Leading Digital Education, Culture, and Innovation. (2019). *Digital intelligence (DQ): DQ Global Standards Report 2019 Common Framework for Digital Literacy, Skills and Readiness*. Retrieved February 2, 2022, from: <https://www.dqinstitute.org/wp-content/uploads/2019/03/DQGlobalStandardsReport2019.pdf>.
- Giarla, A. (2016). *The Benefits of Blended Learning*. Retrieved April 5, 2022, from <http://www.teachthought.com/learning/the-benefits-of-blended-learning>.
- Institute, DQ. (2017). *Digital Intelligence (DQ) A Conceptual Framework & Methodology for Teaching and Measuring Digital Citizenship*. Retrieved October 5, 2021, from <https://www.dqinstitute.org/wp-content/uploads/2017/08/DQ-Framework-White-Paper-Ver1-31Aug17.pdf>.
- Martin, A. (2006). *Literacies for the digital age*. (pp. 3-25). In Martin, A. & Madigan, D. (Eds.) *Digital literacies for learning*. London: Facet.
- Waller, S. (2015). *The Four Elements of Digital Intelligence (DQ)*. Retrieved October 20, 2021, from <https://simonwaller.com.au/wp-content/uploads/2014/09/Digital-Intelligence-white paper .pdf>.

World Economic Forum. (2016). *8 digital life skills all children need and a plan for teaching them*. Retrieved February 5, 2022, from: <https://www.weforum.org/agenda/2016/09/8-digital-life-skills-all-children-need-and-a-plan-for-teaching-them/>.

Yuhyun, P. (2016). *8 digital skills we must teach our children*. Retrieved October 20, 2021, from <https://www.weforum.org/agenda/2016/06/8-digital-skills-we-must-teach-our-children>.